

УДК 811.111'42

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2026-XXVI-17>

ТРОННА ПРОМОВА БРИТАНСЬКИХ МОНАРХІВ ЯК РИТУАЛІЗОВАНИЙ ТИП ДИСКУРСУ

Морозова Олена

доктор філологічних наук, професор,
професор закладу вищої освіти кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: 0000-0002-7223-0337

Морозова Ірина

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: 0000-0002-1243-7854

Селятіна Майя

здобувач вищої освіти
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: 0009-0009-5036-1852

Статтю присвячено комплексному аналізу тронної промови британського монарха як жанру ритуалізованого політичного дискурсу в діахронічній перспективі. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю поглибленого осмислення ритуалізованих форм політичної комунікації, які поєднують інституційну стабільність, символічну насиченість і прагматичну ефективність у сучасному суспільно-політичному просторі. Основна наукова проблема полягає у виявленні специфіки вербальних, ціннісних та невербальних/надвербальних механізмів конструювання смислів у тронній промові як елементів церемонії відкриття британського парламенту. Метою роботи є встановлення лінгво-прагматичних характеристик тронної промови та з'ясування її функціонування як засобу легітимації влади, символічної репрезентації державності Сполученого королівства й артикуляції його урядових політичних пріоритетів. Матеріалом дослідження слугують тронні промови британських монархів кінця сімнадцятого–першої третини двадцятого століть. Методологічну основу становлять загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи, зокрема аналіз і синтез, дискурсивний, прагмалінгвістичний та когнітивний аналіз. У результаті проведеного дослідження обґрунтовано трактування тронної промови як високоритуалізованого дискурсивного утворення, у якому поєднуються декларативні, директивні, комісивні та експресивні мовленнєві дії. Виявлено сталі структурні компоненти цього жанру політичного дискурсу, його ціннісні домінанти та змінні, що варіюють відповідно до історичного контексту. Наукова новизна статті полягає в застосуванні інтегративної моделі аналізу ритуалізованого дискурсу до тронної промови та у висвітленні її еволюції як інструменту політичної комунікації, що поєднує традицію й сучасні комунікативні стратегії.

Ключові слова: мовленнєвий акт, невербальна/надвербальна складова політичний дискурс, ритуалізований дискурс, тронна промова.

Morozova Olena

Doctor of Philology, Professor,
Professor at the Department of English Philology
and Foreign Language Teaching Methods
V. N. Karazin Kharkiv National University

Morozova Iryna

PhD in Linguistics, Associate Professor,
Head of the Department of English Philology
and Foreign Language Teaching Methods
V. N. Karazin Kharkiv National University

Seliatina Maiia

Higher Education Applicant
V. N. Karazin Kharkiv National University

SPEECH FROM THE THRONE AS A RITUALIZED DISCOURSE TYPE

This article is devoted to a comprehensive analysis of the British monarch's Speech from the Throne as a genre of ritualised political discourse examined from a diachronic perspective. The relevance of the study is determined by the need for a deeper understanding of ritualised forms of political communication, which combine institutional stability, symbolic density, and pragmatic effectiveness within the contemporary socio-political space. The central research problem lies in identifying the specific verbal, axiological, and non-verbal/supraverbal mechanisms of meaning construction in the Speech from the Throne as an integral component of the ceremony marking the State Opening of the British Parliament. The aim of the study is to establish the linguo-pragmatic characteristics of the Speech from the Throne and to elucidate its functioning as a means of legitimising power, symbolically representing the United Kingdom's statehood, and of articulating governmental political priorities. The research material comprises Speeches from the Throne delivered by British monarchs from the late seventeenth century until today. The methodological framework is based on general scientific and special linguistic methods, including analysis and synthesis, as well as discourse, pragmalinguistic, and cognitive analyses. The results of the study substantiate the interpretation of the the Speech from the Throne as a highly ritualised discursive formation that integrates declarative, directive, commissive, and expressive speech acts. The research identifies stable structural components of this genre of political discourse, its axiological dominants, and variable elements that change in accordance with the historical context. The scientific novelty of the article lies in the application of an integrative model of ritualised discourse analysis to the Speech from the Throne and in explicating its evolution as an instrument of political communication that combines tradition with contemporary communicative strategies.

Key words: non-verbal/supraverbal components, political discourse, ritualised discourse, speech act, Speech from the Throne.

Вступ. Дослідження політичного дискурсу становлять незмінний інтерес для мовознавців вітчизняних та зарубіжних лінгвістичних шкіл. Як явище багатогранне й багатоаспектне, як вербалізована мовленнєво-мисленнєва діяльність, яка є сукупністю процесу й результату і має як власне лінгвальний, так і позалінгвальний плани [5, с. 118] воно служить відправною точкою опису емоцій, наративів і маніпуляцій, пропаганди, мовної політики, національної ідентичності, тощо.

Засадничі, на нашу думку, роботи по теорії політичного дискурсу присвячені його типологізації й опису його учасників та їхніх стратегій [11], аналізу функціонування мови як

інструменту влади та соціального контролю, розкриттю взаємозв'язку мовних практик із структурою суспільства та нерівністю [12; 13; 31], конструюванню ідеології та формуванню соціальної ідентичності [30], опису ролі знання в політичних рішеннях та політичній риториці [10], ролі дискурсу у політичних відносинах та у процесах соціальних трансформацій й формуванні соціальних змін [13], висвітленню того, як політична риторика і медіатексти через мовні стратегії підсилюють або маргіналізують певні групи, підтримуючи стереотипи [8]. Усі вищезгадані розвідки зосереджені на критичному аналізі взаємодії мови, влади та ідеології, дослідженні структур політичного дискурсу й механізмів його впливу на суспільну свідомість.

У останнє десятиліття фокус уваги мовознавців змістився із роботи над загальними теоретичними проблемами політичного дискурсу на вирішення конкретних завдань у цій сфері. Українські та зарубіжні вчені працюють над вирішенням таких вузько-спеціальних проблем, як, наприклад, розбудова нарративів окремих політичних лідерів [19], конструювання політичної ідентичності через метафори влади [9; 21], функціонування фігур мовлення в політичних промовах [29], інструментів політичної пропаганди [7], у т.ч. залучаючи корпусні методики дослідження [15], тому розгляд тронної промови британського монарха як жанру політичного дискурсу та складових чинників цієї промови вважаємо актуальним.

Ритуалізований дискурс визначаємо, базуючись на класичних дослідженнях ритуалу та мовленнєвої взаємодії представників певної лінгвокультурної спільноти [5; 22; 28], як інституційно й культурно зумовлену вербалізовану мовленнєво-мисленнєву діяльність, що репрезентує єдність комунікативного процесу та його текстуального результату і реалізується у взаємодії лінгвальних та екстралінгвальних компонентів, функціонуючи як символічна форма соціальної комунікації, спрямована головним чином не на продукування нової інформації, а на ритуальне відтворення й закріплення соціально значущих смислів, норм і цінностей.

Дискурс в цілому і ритуалізований дискурс зокрема є явищем неоднорідним. Серед його типів виділено й описано інавгураційну промову [2], судове засідання [4], регламентовані дії та дискурсивно опосередковане сприйняття гастрономічних процесів [20], проте робіт, присвячених аналізу тронної промови британського монарха як типу ритуалізованого дискурсу ще не виконувалось, що дозволяє нам виділити раніше не розроблену в лінгвістиці проблему опису вербальної, ціннісної та невербальної/надвербальної складових, що сприяють ритуалізації знакового для британської лінгвокультурної спільноти мовленнєвого явища. Метою цієї статті є аналіз тронної промови британського монарха як ритуалізованого типу політичного дискурсу й встановлення його структурних та лінгво-прагматичних особливостей. Для досягнення поставленої мети нами було вирішено наступні завдання: а) розробити модель опису ритуалізованого дискурсу, у т.ч. промови британського монарха на церемонії відкриття парламенту, та б) визначити й описати специфіку кожного шару тронної промови як типу ритуалізованого дискурсу, а саме вербального, ціннісного та невербального/надвербального. Матеріалом дослідження є 28 текстів тронних промов британських монархів XVII-XXI ст. загальним обсягом 207.650 знаків, що містять зразки вербалізації лексичного, прагматичного та когнітивного (ціннісного) шарів тронної промови, відібрані методом суцільної вибірки. Об'єктом дослідження є тронна промова як тип ритуалізованого дискурсу, а предметом – вербальні, аксіологічні та когнітивно-дискурсивні характеристики ритуалізованості промови британського монарха.

Методи та методики дослідження. Методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових (аналіз, синтез, індукція, дедукція, спостереження, опис) і спеціальних лінгвістичних методів, зокрема дискурс-аналізу (для інтерпретації тронної

промови як жанру ритуалізованого політичного дискурсу з урахуванням соціокультурного та інституційного контекстів), прагматичного (для встановлення комунікативних інтенцій, ілюктивних сил та прагматичних функцій ритуалізованих мовних формул) та когнітивно-дискурсивного (для реконструкції аксіологічних домінант, актуалізованих у тронних промовах) аналізу, а також елементів діяхронного підходу, що уможливорює комплексне вивчення тронної промови британського монарха як жанру ритуалізованого політичного дискурсу.

Результати та дискусії. Тронна (коронна) промова – це урочиста промова голови держави, зазвичай монарха, яка виголошується під час відкриття парламентської сесії та окреслює основні пріоритети й програмні наміри уряду на найближчий період. Хоча промова формально проголошується сувереном, її текст готується урядом, зокрема партією парламентської більшості, і відображає офіційну політичну позицію виконавчої влади. У Сполученому Королівстві тронна промова є невід’ємною складовою урочистого ритуалу відкриття Парламенту, що символічно поєднує Палату громад, Палату лордів і монарха. Хоча вона не має законодавчої сили, вона слугує політичним маніфестом чинного уряду. Основні елементи цієї церемонії – процесія суверена до Вестмінстерського палацу, зібрання обох палат у Палаті лордів і зачитування промови – залишаються майже незмінними протягом століть [27]; і сьогодні тронна промова залишається важливим державним та символічним актом. Ми сконцентруємось на аналізі мовленнєвих репрезентацій ритуалу відкриття парламенту британським монархом: функціонуванні в цьому виді політичного дискурсу його основних одиниць, мовленнєвих актів, вербальній експлікації ключових цінностей, притаманних британській лінгвокультурній спільноті, а також на описі невербальної / надвербальної складової дискурсу тронної промови як її засадничих чинників.

Мовленнєвий акт потрактуємо за Дж. Сьорлем [23, с. 16–24] й Дж. Остіним [6, с. 94–101] як цілеспрямовану комунікативну дію, яка здійснюється монархом у процесі виголошення тронної промови і яка полягає не лише у продукуванні висловлення, а й у виконанні певної соціально зумовленої дії, відкриття нової сесії британського парламенту, за допомогою мови. Типологія мовленнєвих актів є детально описаною [1, с. 105–118] і включає, серед інших, констативи, спрямовані на повідомлення інформації та відображення дійсності, директиви, опосередковані спонукання до дій, заклики, пропозиції, зобов’язання, комісиви, що зобов’язують мовця виконати певну дію в майбутньому, та експресиви, які виражають емоційний або оцінний стан мовця; саме ці мовленнєві акти незмінно протягом століть уживаються в дискурсі тронної промови.

Наприклад, у тронній промові Короля Якова II 1689 р. наявні такі декларативи: *The exemplary loyalty which this nation expressed to me at a time when others of my subjects so undutifully misbehaved themselves to me...* (ствердження про прояви лояльності та непокори); *I have also really been for liberty of conscience, and against invading any man’s property...* (декларація власної позиції щодо свободи совісті та майнових прав підданих); *It was this liberty of conscience I gave which my enemies both abroad and at home dreaded...* (констатація страху ворогів перед його політикою) [17].

У проаналізованому нами емпіричному матеріалі зафіксовано непрямі директиви: *I expect your concurrence in so Christian a work, and in making [laws] against profaneness and all sorts of debauchery* (очікування співпраці, заклик до підтримки ініціатив), *I make no doubt of your assistance by enabling me to oppose the unjust designs of my enemies...* (очікування допомоги, імпліцитний заклик монарха підтримати його) [17].

Мовленнєві акти комісиви (обіцянки) є основними у ритуалізованому дискурсі тронної промови, адже вони вербалізують програму уряду його/її величності на наступний парламентських рік: *To achieve this, my government will level up opportunities across all parts*

of the United Kingdom, supporting jobs, businesses, and economic growth, and addressing the impact of the pandemic on public services. My government will protect the health of the nation, continuing the vaccination program and providing additional funding to support the NHS [25].

Четвертий тип вживаних у дискурсі тронної промови мовленнєвих актів – це експресив, причому, на відміну від декларативу, директиву та комісиву, частотність його функціонування в ритуалізованій промові значно знижується протягом століть, і сьогодні експресив зводиться до формально-символічного релігійного благословення монархом членів Палати лордів та Палати громад, порівняймо: король Яків II висловлює особисті почуття задоволення та схвалення To my great satisfaction I have not only found you ready to serve me, but that your courage has equalled your zeal [17], тоді як для Єлизавета II фраза, що містить експресив, є формальним завершенням тронної промови I pray that the blessing of Almighty God may rest upon your counsels [24].

Отже, в ритуалізованому дискурсі британського монарха констативи ужито для надання історико-політичного контексту та легітимності, директиви спрямовані на мобілізацію підданих до дій, комісиви вербалізують зобов'язання монарха через міністрів уряду вжити конкретних заходів у майбутньому, а експресиви формують позитивний емоційний контакт із аудиторією, викликаючи симпатію та підсилюючи мотивацію діяти на підтримку монарха. Усі ці елементи разом створюють цілісну риторику, що має на меті одночасно поінформувати, переконати і мотивувати слухачів.

Тронні промови зазвичай містять посилення на історичну спадщину, національні цінності й моральні імперативи. Оскільки система суспільних цінностей є історично змінною і трансформується відповідно до соціально-політичних умов конкретного етапу розвитку британської лінгво-культурної спільноти, це зумовлює переосмислення історичної спадщини, національно-культурних пріоритетів та етико-нормативних настанов, актуалізованих у тронних промовах монархів. Наприклад, в урочистому зверненні Королеви Вікторії до парламенту 1837 р. є фіксуємо: The early age at which I am called to the Sovereignty of this kingdom... [26] (натяк на тяглість монархічної традиції та історію наслідування престолу); The prowess of the Armed Forces of My Empire and of those of My Allies [16] (згадка у промові Георга VI 1940 р. про спадщину Британської імперії як світової військової та політичної сили); My Government will prioritise investment in infrastructure and world-leading science research and skills, in order to unleash productivity and improve daily life for communities across the country [24] (Єлизавета II у промові 2019 р. вболіває за покращення життя усіх громад країни); My Government will continue to give its full support to Ukraine..., My Government will play its part in trying to secure long term peace and security in the Middle East (у тронній промові Карла III, виголошеній у 2024 р., йдеться про моральну відповідальність Сполученого Королівства у глобальному контексті).

Невербальні та надвербальні компоненти тронної промови становлять суттєвий елемент цього різновиду політичної комунікації. Вони взаємодіють із вербальним рівнем, представленим текстом промови, забезпечуючи посилення її прагматичного впливу на аудиторію та сприяючи конструюванню соціально й політично релевантних смислів. До таких компонентів належать сигнали, що реалізуються безпосередньо поза вербальним кодом, зокрема кінесичні (жести, міміка, постава та рухи рук), просодичні (інтонація) і надвербальні (одяг, атрибутика, антураж) [3, с. 283].

Під час виголошення тронної промови монарх має випрямлену позу, здійснює чітку артикуляцію та періодично відводить погляд від тексту, встановлюючи зоровий контакт з аудиторією. Перед ключовими фрагментами вона використовує паузи з метою концентрації уваги слухачів і підвищення прагматичної значущості подальшого висловлення,

а лексеми з підвищеним смисловим навантаженням реалізує за допомогою інтонаційного підсилення.

Не менш важливу роль при виголошенні тронної промови відіграють надвербальні компоненти – імперська державна корона (Imperial State Crown), великий державний меч (the Great Sword of State) та капелюх державної гідності (the Cap of Maintenance), які символізують владу монарха і без наявності яких відкриття парламенту не є легітимним. Також символічним є вбрання монарха, або державні королівські шати. Вони складаються з кількох обов'язкових елементів, кожен з яких має символічне та ритуальне значення. Центральним компонентом є довга мантія з пурпурового оксамиту, оздоблена горностаєвим хутром із золотою вишивкою, що символізує суверенітет, гідність і безперервність монархії. Мантія закріплюється спеціальними застілками та доповнюється шлейфом, довжина якого підкреслює урочистий характер церемонії. До складу державних шат також належать церемоніальні елементи одягу (наразі перевага віддається парадній військовій формі або сукні), які носяться під мантією. У контексті ритуалу відкриття нової сесії Парламенту шати поєднуються з регаліями влади, зокрема короною, державним мечем та іншими символами монархічного статусу.

Висновки. Тронна промова британського монарха – це ритуалізований різновид дискурсу, що сформувався впродовж тривалої історичної еволюції та зберігає системоутворювальну функцію в політичному житті Сполученого королівства. У сучасному політичному контексті вона функціонує як програмний текст уряду, у якому репрезентуються його пріоритетні напрями діяльності та законодавчі ініціативи на нову парламентську сесію. Водночас тронна промова виконує не лише інформативну, а й символічно-репрезентативну функцію, забезпечуючи легітимацію владних повноважень, суспільну консолідацію та ритуалізоване маркування початку або завершення відповідного політичного циклу. Функціонально-прагматичну основу промови становить декларативний компонент, у межах якого монарх висвітлює політичні настанови, оцінні позиції та мотиваційні засади діяльності, а також окреслює фактичні обставини минулих подій. Поряд із цим у структурі промови реалізуються директивні елементи, спрямовані на формування спонукальних установок адресатів щодо конкретних дій, а також експресивні засоби, за допомогою яких вербалізується емоційно-оцінне ставлення до актуальної ситуації та проявів лояльності з боку підданих і союзників. Перспективу подальших розвідок вбачаємо у залученні розробленої у статті моделі аналізу ритуалізованого дискурсу на інші його різновиди, що функціонують у політичних системах англomовних країн, а також у виконанні їхнього зіставного аналізу в діахронічному вимірі.

Література:

1. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. 307 с.
2. Стрій Л. І. Ритуальні жанри українського політичного дискурсу : структурно-семантичний і лінгвопрагматичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Одеса, 2015. 19 с.
3. Солощук Л. В. Принцип ідентифікаційної взаємодії вербальних та невербальних компонентів комунікації в англomовному діалогічному дискурсі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2005. № 24. С. 282–286.
4. Феценко О.В. Інституційність дискурсу американського сідства : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2017. 20 с.
5. Шевченко І.С. Мовленнєвий акт і дискурс у когнітивно-прагматичному та історичному ракурсі. *Переклад у наукових дослідженнях представників харківської школи : кол. монографія*. Вінниця: Нова книга, 2013. С. 117–134.
6. Austin J. L. *How to Do Things with Words*. Oxford : OUP, 1962. 166 p.

7. Bondarenko I. Tools of Explicit Propaganda: Cognitive Underpinnings. *Open Journal of Modern Linguistics*. 2020. Vol. 10. P. 23–48. DOI: <https://doi.org/10.4236/ojml.2020.101003>
8. Cameron D. *Verbal Hygiene*. London : Routledge, 1995. 256 p.
9. Charteris-Black J. *Metaphors of Brexit: No Cherries on the Cake?* Cham: Palgrave Macmillan, 2019. 337 p.
10. Dijk T. A. van. Principles of Critical Discourse Analysis *Discourse and Society*. 1993. Vol. 4, № 2. P. 249–283. DOI: 10.1177/0957926593004002006.
11. Dijk T. A. van. What is Political Discourse Analysis. *Belgian Journal of Linguistics*. 1997. Vol. 11, № 1. P. 11–52. DOI: 10.1075/bjl.11.03dij
12. Dijk T. A. van. *Discourse and Power*. London : Macmillan, 2008. 308 p.
13. Fairclough N. *Language and Power*. London : Longman, 1989. 224 p.
14. Fairclough N. *Discourse and Social Change*. Cambridge : Polity Press, 1992. 256 p.
15. Ismeti E., Toçi A. A Comparative Corpus-Based Study on the Political Discourse of the U.S. Presidents: Obama and Trump. *SEEU Review*. 2022. Vol. 17, Issue 2. URL: <https://reference-global.com/article/10.2478/seeur-2022-0067> (last accessed 11.10.2025)
16. King George VI – 1940 King’s Speech. URL: <https://www.ukpol.co.uk/king-george-vi-1940-kings-speech/> (last accessed 20.11.2025).
17. King James II’s Speech from the Throne, May 7, 1689. URL: <http://www.jacobite.ca/documents/16890507.htm> (last accessed 20.11.2025).
18. King’s Speech. *Hansard. Volume 752: debated on Wednesday 17 July 2024*. URL: <https://hansard.parliament.uk/commons/2024-07-17/debates/2D7D3E47-776E-4B81-8E2A-7854168D6FED/King%E2%80%99Speech> (last accessed 20.11.2025).
19. Lakoff G. *Don’t Think of an Elephant! Know Your Values and Frame the Debate*. Chelsea Green, 2014. 168 p.
20. Lohvynenko H. P., Tsapro G. Yu. Creolization of the gastronomic ritual discourse (on the material of the film “Julie and Julia”). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія*. 2019. № 43, Т. 5. С. 91–94.
21. Morozova O. The influence of context on the metaphoric framing of the European Union in Ukrainian mass media. *Cognition, communication, discourse*. 2018. No. 17. P. 141–154. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-09
22. Rappaport R. The obvious aspects of ritual. *Ecology, Meaning, and Religion*. Berkeley : North Atlantic Books, 1979. P. 173–221.
23. Searle J. R. *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: CUP, 1969. 203 p.
24. Queen Elizabeth II. First Speech Marking the 65th State Opening of Parliament. URL: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/queenelizabethstateparliament2019.htm> (last accessed 20.11.2025).
25. Queen’s Speech 2021. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/queens-speech-2021> (last accessed 20.11.2025).
26. The Queen’s Speech. Deb. 20 November 1837. Vol 39, cc12–5. URL: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/lords/1837/nov/20/the-queens-speech> (last accessed 20.11.2025).
27. Torrance D. State Opening of Parliament – history and ceremonial. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9501/> (last accessed 20.12.2025).
28. Turner V. *The Ritual Process. Structure and Anti-Structure*. NY: de Gruyter, 1969. 213 p.
29. Urbaite G. Metaphor and Metonymy in Trump’s 2025 Inaugural Address: a Stylistic and Critical Discourse Analysis. 2025. *Rivus Scientiarum Applicatarum*. Vol. 1, No. 1. P. 25–33.
30. Wodak R. *The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual*. London : Sage Publications, 1996. 256 p.
31. Wodak R., Meyer M. *Methods of Critical Discourse Analysis*. London : Sage Publications, 2001. 292 p.

References:

1. Pocheptsov, H. H. (1999). *Teoriia komunikatsii [Theory of communication]*. Kyivskiy universytet. [in Ukrainian].
2. Strii, L. I. (2015). *Rytualni zhanry ukrainskoho politychnoho dyskursu: strukturno-semantychnyi i linvoprahamatychnyi aspekty [Ritual genres of Ukrainian political discourse: Structural-semantic and linguo-pragmatic aspects]* (Extended abstract of PhD dissertation). Odesa. [in Ukrainian]

3. Soloshchuk, L. V. (2005). Pryntsyp identyfikatsiinoi vzaiemodii verbalnykh ta neverbalnykh komponentiv komunikatsii v anhlovnomu dialohichnomu dyskursi [The principle of identificational interaction of verbal and non-verbal components of communication in English dialogic discourse]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 24, 282–286. [in Ukrainian]
4. Feshchenko, O. V. (2017). *Instytutsiinalnist dyskursu amerykanskoho slidstva* [Institutionality of American judicial discourse] (Extended abstract of PhD dissertation). Kharkiv. [in Ukrainian]
5. Shevchenko, I. S. (2013). Movlenniievi akt i dyskurs u kohnityvno-prahmatychnomu ta istorychnomu rakursi [Speech act and discourse in cognitive-pragmatic and historical perspectives]. *Pereklad u naukovykh doslidzhenniakh predstavnykiv kharkivskoi shkoly* (pp. 117–134). Nova knyha. [in Ukrainian]
6. Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford University Press. [in English].
7. Bondarenko, I. (2020). Tools of explicit propaganda: Cognitive underpinnings. *Open Journal of Modern Linguistics*, 10, 23–48. <https://doi.org/10.4236/ojml.2020.101003> [in English].
8. Cameron, D. (1995). *Verbal hygiene*. Routledge. [in English].
9. Charteris-Black, J. (2019). *Metaphors of Brexit: No cherries on the cake?* Palgrave Macmillan. [in English].
10. Dijk, T. A. van (1993). Principles of critical discourse analysis. *Discourse & Society*, 4(2), 249–283. <https://doi.org/10.1177/0957926593004002006> [in English].
11. Dijk, T. A. van (1997). What is political discourse analysis. *Belgian Journal of Linguistics*, 11(1), 11–52. <https://doi.org/10.1075/bjl.11.03dij> [in English].
12. Dijk, T. A. van (2008). *Discourse and power*. Palgrave Macmillan. [in English].
13. Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman. [in English].
14. Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Polity Press. [in English].
15. Ismeti, E., & Toçi, A. (2022). A comparative corpus-based study on the political discourse of the U.S. presidents: Obama and Trump. *SEEU Review*, 17(2). Retrieved from: <https://reference-global.com/article/10.2478/seeur-2022-0067> [in English].
16. King George VI. (1940). King's speech. Retrieved from: <https://www.ukpol.co.uk/king-george-vi-1940-kings-speech/> [in English].
17. King James II. (1689). Speech from the throne, May 7, 1689. Retrieved from: <http://www.jacobite.ca/documents/16890507.htm> [in English].
18. UK Parliament. (2024). King's speech (Hansard, Vol. 752). Retrieved from: <https://hansard.parliament.uk/commons/2024-07-17/debates/2D7D3E47-776E-4B81-8E2A-7854168D6FED/King%E2%80%99SSpeech> [in English].
19. Lakoff, G. (2014). *Don't think of an elephant! Know your values and frame the debate*. Chelsea Green. [in English].
20. Lohvynenko, H. P., & Tsapro, H. Yu. (2019). Creolization of the gastronomic ritual discourse (on the material of the film Julie and Julia). *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Messenger of the International Humanitarian University. Philology Series*, 43(5), 91–94. [in English].
21. Morozova, O. (2018). The influence of context on the metaphoric framing of the European Union in Ukrainian mass media. *Cognition, Communication, Discourse*, 17, 141–154. <https://doi.org/10.26565/218-2926-2018-17-09> [in English].
22. Rappaport, R. (1979). *The obvious aspects of ritual*. In *Ecology, meaning, and religion* (pp. 173–221). North Atlantic Books. [in English].
23. Searle, J. R. (1969). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge University Press. [in English].
24. Queen Elizabeth II. (2019). First speech marking the 65th State Opening of Parliament. Retrieved from: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/queenelizabethstateparliament2019.htm> [in English].
25. UK Government. (2021). The Queen's speech 2021. Retrieved from: <https://www.gov.uk/government/speeches/queens-speech-2021> [in English].
26. UK Parliament. (1837). The Queen's speech (Hansard, Vol. 39). Retrieved from: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/lords/1837/nov/20/the-queens-speech> [in English].
27. Torrance, D. (2025). State Opening of Parliament – history and ceremonial. Retrieved from: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9501/> [in English].

28. Turner, V. (1969). The ritual process: Structure and anti-structure. De Gruyter. [in English].
29. Urbaite, G. (2025). Metaphor and metonymy in Trump's 2025 inaugural address: A stylistic and critical discourse analysis. *Rivus Scientiarum Applicatarum*, 1(1), 25–33. [in English].
30. Wodak, R. (1996). The discourse of politics in action: Politics as usual. Sage. [in English].
31. Wodak, R., & Meyer, M. (2001). Methods of critical discourse analysis. Sage. [in English].

Стаття поширюється
на умовах ліцензії відкритого доступу
(CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 20.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.03.2026